

عنوان مقاله:

تحلیل پوشش گیاهی در حاشیه جاده های خاکی چند سال ساخت (مطالعه موردی: جنگل های ناو اسالم در غرب استان گیلان)

محل انتشار:

مجله پژوهش های علوم و فناوری چوب و جنگل، دوره 26، شماره 1 (سال: 1398)

تعداد صفحات اصل مقاله: 15

نویسندگان:

مرضیه زمانی - دانشگاه گیلان

مهرداد نیکوی - دانشگاه گیلان

خلاصه مقاله:

سابقه و هدف: گونه های شاخص یکی از مولفه های مهم در طبقه بندی پوشش گیاهی هستند، مطالعه و تعیین آنها در حاشیه جاده های چند سال ساخت اهمیت زیادی برای حفظ رویشگاه گونه های گیاهی نادر و در معرض انقراض دارد، آگاهی از سن جاده می تواند در جهت حفظ و توسعه جوامع گیاهی موثر باشد چرا که روند تاثیرگذاری جاده می تواند به مدیریت بهینه پوشش گیاهی در زمان ساخت جاده های جدید یا در هنگام نگهداری از آنها کمک شایانی کند. هدف این پژوهش، طبقه بندی اکولوژیکی و تعیین گونه های شاخص در سنین مختلف حاشیه جاده های جنگلی در منطقه ناو اسالم واقع در غرب استان گیلان بود. مواد و روش ها: جمع آوری داده به صورت نمونه برداری تصادفی بر این اساس که در 7 منطقه جنگلی ناو اسالم گیلان، به روش ترانسکت خطی، 28 خط نمونه به طول 150 متر عمود بر حاشیه جاده تا درون جنگل صورت گرفت. فاصله بین خطوط نمونه 100 متر بود، پنج قطعه نمونه به ابعاد 5×30 متر برای برداشت پوشش درختی و درختچه ای با فاصله 30 متر مشخص شد. در قطعات نمونه 4 متر مربعی هم گونه های علفی با استفاده از فلورهای گیاهی شناسایی و درصد پوشش گیاهی در اشکوبهای مختلف (درختی، درختچه و علفی) با استفاده از مقیاس براون- بلانکه ثبت شد. همچنین، تحلیل گونه شاخص با استفاده از قطعه نمونه گروه اکولوژیک و در محیط نرم افزار، PC- ORD for Win. Ver. 5 بررسی شد. یافته ها: نتایج تحلیل گونه های شاخص نشان داد که 146 گونه گیاهی مورد بررسی در این منطقه، در جاده های چند سال ساخت وجود دارد. حضور گونه های درختی و درختچه در جاده های قدیمی بیشتر از جاده های تازه ساخت بود. در این تحقیق جاده های تازه ساخت (10 سال) در دو گروه گونه دوم و چهارم اکولوژیک، جاده هایی با سنین متوسط (10-20 سال) در گروه سوم اکولوژیک و جاده های قدیمی (بیشتر از 20 سال) در گروه گونه اول اکولوژیک قرار گرفتند. با استفاده از آنالیز دو طرفه گونه های شاخص، پوشش گیاهی محدوده تحقیق به صورت دو گروه Stokes طبقه بندی شدند. در این تحقیق حضور گونه های درختی C.A.Mey و *Alnus subcordata* و *Acer velutinum* Boiss در قطعات نمونه حاشیه جاده بیشتر از داخل جنگل بود و با افزایش فاصله از حاشیه جاده و نفوذ به سمت جنگل، تنوع این گونه های درختی و فرکانس نسبی آنها کم بود. در این تحقیق، گونه *Carex divulsa* Stokes بعنوان گونه نادر و گونه *Fagus orientalis* Lipsky بعنوان گونه ای با فراوانی زیاد شناخته شد. نتیجه گیری: نتایج این تحقیق تاکید دارد که سن جاده نه تنها در تعیین گروه گونه های اکولوژیک بلکه در شناخت گونه های شاخص در سطح منطقه و بهبود نتایج طبقه بندی گروه گونه های درختی، علفی و زادآوری در جاده های چند سال ساخت می تواند موثر باشد. تعیین گونه های شاخص هم نه تنها به منظور تعیین حدود گروه های اکولوژیکی طبقه بندی شده در حاشیه جاده بلکه در بهبود نتایج طبقه بندی گروه های گیاهی و همچنین تعیین دقیق عوامل اثر گذار بر گروه های اکولوژیکی برای مدیریت اصولی و بهره برداری ...

کلمات کلیدی:

گروه های اکولوژیک، طبقه بندی پوشش گیاهی، گونه های شاخص، تجزیه و تحلیل خوشه ای

لینک ثابت مقاله در پایگاه سیویلیکا:

